

รู้จักบัญชีไทย

เช็คช่วยชาติ เพิ่ม GDP หรือไม่

จากวิกฤตเศรษฐกิจโลก ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ซึ่งอาศัยการส่งออกสินค้าและบริการเป็นกลไกหลักที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ หากพิจารณาถึงองค์ประกอบทางด้านรายจ่าย ซึ่งได้แก่ รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือน รายจ่ายเพื่อการอุปโภคของรัฐบาล รายจ่ายเพื่อการลงทุนของภาคเอกชนและภาครัฐ และการส่งออกและการนำเข้าสินค้าและบริการ จะพบว่าในไตรมาสที่ 1 ปี 2552 ทุกองค์ประกอบของการใช้จ่ายในประเทศมีการหดตัว ยกเว้น การใช้จ่ายเพื่อการอุปโภคของรัฐบาลที่ยังมีการขยายตัวแต่เป็นอัตราที่ชะลอลง ส่งผลให้การใช้จ่ายในประเทศไตรมาสที่ 1 ปี 2552 หดตัวลงถึงร้อยละ 7.0 ต่อเนื่องจากไตรมาสที่ 4 ปี 2551 ที่หดตัวลงร้อยละ 4.2

ตารางที่ 1 อัตราขยายตัวที่แท้จริง (real term) ของการใช้จ่ายผลิตภัณฑ์ในประเทศเทียบกับระยะเดียวกัน

หน่วย : ร้อยละ

	2550	2551	2550				2551				2552
			Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	
การใช้จ่ายของครัวเรือน	1.6	2.5	1.4	1.2	1.9	1.9	2.7	2.5	2.7	2.1	-2.6
การใช้จ่ายของรัฐบาล	9.2	0.5	8.4	10.5	8.9	9.0	-0.4	-3.7	-2.9	11.0	2.8
การลงทุน	0.4	7.0	-7.5	-2.5	8.2	4.0	16.3	0.2	8.9	3.7	-47.6
การส่งออกสินค้าและบริการ	7.1	5.4	8.4	7.1	3.8	9.1	8.9	11.9	11.2	-8.9	-16.4
การนำเข้าสินค้าและบริการ	3.4	7.5	2.1	2.8	2.7	6.0	9.3	6.7	13.1	1.0	-31.4
การใช้จ่ายผลิตภัณฑ์ในประเทศ	4.8	2.7	4.2	4.2	4.9	5.7	6.2	5.5	3.8	-4.2	-7.0

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในภาวะเศรษฐกิจถดถอย รัฐบาลจึงต้องใช้นโยบายการคลังเข้ามาช่วยในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ทั้งมาตรการทางด้านภาษี และการเพิ่มรายจ่ายของภาครัฐ โดยรัฐบาลได้จัดทำงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 ในวงเงิน 116,700 ล้านบาทเพื่อจัดทำโครงการของภาครัฐ ที่สามารถเบิกจ่ายและอัดฉีดเงินเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็ว และรองรับผลกระทบต่อผู้มีรายได้น้อย

เช่น โครงการการช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชนและบุคลากรภาครัฐ (โครงการเช็คช่วยชาติ) โครงการ 5 มาตราการ 6 เดือน เพื่อลดค่าครองชีพของประชาชน โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี โครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ และโครงการเพิ่มศักยภาพผู้ว่างงานเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน เป็นต้น

โครงการเช็คช่วยชาติ เริ่มมีการแจกจ่ายรอบแรกวันที่ 26 มีนาคม 2552 ซึ่งเป็นช่วงปลายไตรมาสที่ 1 ปี 2552 ฉะนั้น การจับจ่ายใช้สอยจากเงินเช็คช่วยชาติ จะมีผลต่อ GDP ในไตรมาสแรกของปี 2552 น้อยมาก แต่จะเริ่มเห็นผลในไตรมาสที่ 2 เป็นต้นไป

ความหมายและประเภทของรายจ่ายของรัฐบาล

รายจ่ายของรัฐบาล หมายถึง จำนวนเงินที่รัฐบาลจ่ายทั้งหมดในปีนั้นๆ ซึ่งรายจ่ายของรัฐบาล มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจมาก เนื่องจากเป็นรายจ่ายที่สามารถปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการและความเหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น เช่นในปัจจุบันที่ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ รัฐบาลจึงต้องเพิ่มการใช้จ่ายให้มากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้เศรษฐกิจฟื้นตัว ซึ่งรายจ่ายรัฐบาล แบ่งตามประเภทการใช้จ่ายออกเป็น 5 ประเภท ดังนี้

1. รายจ่ายเพื่อการอุปโภคของรัฐบาล หมายถึง รายจ่ายเพื่อซื้อสินค้าและบริการทุกชนิดของรัฐบาล ซึ่งประกอบด้วย รายจ่ายที่เป็นค่าตอบแทนแรงงาน และค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าและบริการสุทธิของรัฐบาล
2. รายจ่ายเพื่อการลงทุนของรัฐบาล หมายถึง รายจ่ายเพื่อการลงทุนต่างๆ ของรัฐบาล เช่น การสร้างถนน อาคาร เขื่อน สะพาน การซื้อครุภัณฑ์ เป็นต้น
3. รายจ่ายประเภทเงินโอน หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายเป็นเงินให้เปล่า โดยมิได้มุ่งหวังสิ่งตอบแทน หรือเป็นการให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชน ซึ่งเป็นการโอนอำนาจซื้อจากภาครัฐไปสู่ประชาชนโดยตรง เช่น โครงการเช็คช่วยชาติ ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจโลก โครงการ 5 มาตราการ 6 เดือน เพื่อลดค่าครองชีพของประชาชน โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี และโครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ เป็นต้น

4. รายจ่ายประเภทเงินอุดหนุน หมายถึง รายจ่ายที่รัฐบาลจ่ายเพื่อช่วยเหลือผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการในการชดเชยการขาดทุนหรือลดต้นทุนการผลิต
5. รายจ่ายอื่นๆ หมายถึง รายจ่ายของรัฐบาล นอกเหนือจากข้อ 1 ถึง ข้อ 4

ตารางที่ 2 งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 จำแนกตามแผนงาน-โครงการ/รายการ

แผนงาน-โครงการ/รายการ	งบประมาณ ล้านบาท
1. แผนงานฟื้นฟูและเสริมสร้างความเชื่อมั่นด้านเศรษฐกิจ	37,464.45
1.1 โครงการช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชนและบุคลากรภาครัฐ	18,970.32
1.2 โครงการ 5 มาตรการ 6 เดือน เพื่อลดค่าครองชีพของประชาชน	11,409.13
1.3 โครงการจัดทำและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกร	2,000.00
1.4 โครงการก่อสร้างทางในหมู่บ้านเพื่อแก้ไขความเดือดร้อนของประชาชน	1,500.00
1.5 โครงการด้านพาณิชย์เพื่อช่วยเหลือประชาชน	1,000.00
1.6 โครงการสนับสนุนด้านการท่องเที่ยว	1,000.00
1.7 โครงการแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการจัดการน้ำ	760.00
1.8 โครงการส่งเสริมและสนับสนุนอุตสาหกรรมอาหารและอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม	500.00
1.9 โครงการฟื้นฟูความเชื่อมั่นและเสริมสร้างภาพลักษณ์ของประเทศ	325.00
2. แผนงานเสริมสร้างรายได้ พัฒนาคุณภาพชีวิต และความมั่นคงด้านสังคม	56,005.63
2.1 โครงการสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย 15 ปี	19,001.05
2.2 โครงการเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อยกระดับชุมชน	15,200.00
2.3 โครงการสร้างหลักประกันด้านรายได้แก่ผู้สูงอายุ	9,000.00
2.4 โครงการเพิ่มศักยภาพผู้ว่างงานเพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน	6,900.00
2.5 โครงการส่งเสริมอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เชียงรุ๊ก	3,000.00
2.6 โครงการก่อสร้างอาคารที่พักอาศัยข้าราชการตำรวจชั้นประทวน	1,808.80
2.7 โครงการปรับปรุงสถานีอนามัย	1,095.78
3. แผนงานบริหารเพื่อรองรับการเบิกเงินหรือจำเป็น	4,090.45
3.1 รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น	4,090.45
4. แผนงานรายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	19,139.48
4.1 รายจ่ายเพื่อชดใช้เงินคงคลัง	19,139.48
รวมทั้งสิ้น	116,700.00

ที่มา : สำนักงบประมาณ

โครงการเช็คช่วยชาติ ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจโลก

โครงการเช็คช่วยชาติ หรือโครงการช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชนและบุคลากรภาครัฐ เป็นโครงการหนึ่งตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อกระตุ้นการใช้จ่ายใช้สอยภายในประเทศ ภายหลังจากการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคของครัวเรือนเริ่มชะลอลงตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ปี 2551 และลดลงถึงร้อยละ 2.6 ในไตรมาสที่ 1 ปี 2552 โดยรัฐบาลใช้จ่ายจากงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 จำนวน 18,970 ล้านบาท ประกอบด้วย งบกลางจำนวน 2,652 ล้านบาท และงบประมาณของสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงานจำนวน 16,318 ล้านบาท โดยเป็นการจ่ายเงินในรูป “เช็คช่วยชาติ” ให้แก่ผู้มีสิทธิจำนวนกว่า 9 ล้านคนทั่วประเทศ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน โดยเริ่มมีการแจกจ่ายเช็ครอบแรก วันที่ 26 มีนาคม 2552 และสิ้นสุดโครงการในเดือนมิถุนายน 2552 ซึ่งรัฐบาลได้ขอความร่วมมือให้นำเช็คช่วยชาติไปใช้จ่ายซื้อสินค้าและบริการโดยเฉพาะที่ผลิตภายในประเทศ เพื่อช่วยชาติฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจโลกในครั้งนี้

ธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ดำเนินการออกเช็คช่วยชาติ จำนวน 9.7 ล้านฉบับ ๆ ละ 2,000 บาท ให้แก่ผู้มีสัญชาติไทย ที่มีรายได้หรือค่าจ้างน้อยกว่า 15,000 บาทต่อเดือน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ผู้ประกันตนตามกฎหมายว่าด้วยการประกันสังคม ได้แก่
 - 1.1 ผู้ประกันตน ตามมาตรา 33 มาตรา 39 และมาตรา 40
 - 1.2 ผู้ประกันตน ตามมาตรา 38 ที่สิ้นสภาพการเป็นลูกจ้างตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2551 และยังได้รับความคุ้มครองสิทธิประโยชน์ตามกฎหมายประกันสังคม ต่อไปอีก 6 เดือน
2. บุคลากรภาครัฐ ประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ข้าราชการทหาร ตำรวจ ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว (เฉพาะงบบุคลากร) เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่น ข้าราชการบำนาญ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายปกครอง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านฝ่ายรักษาความสงบ สมาชิกกองอาสารักษาดินแดน และอาสาสมัครทหารพราน

3. กลุ่มบุคคลอีก 6 กลุ่ม ที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2552 ได้แก่ บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคลากรขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ทหารเกณฑ์ของกระทรวงกลาโหม บุคลากรของหน่วยงานรูปแบบพิเศษ (องค์กรมหาชน) พนักงานรัฐวิสาหกิจ และกลุ่มครู บุคลากรด้านการศึกษา และบุคลากรอื่นในโรงเรียนเอกชน

ซึ่งกำหนดวิธีการจ่ายเงิน โดยให้ 3 หน่วยงาน เป็นผู้เบิกเงินจากคลัง และส่งมอบเช็คให้กับผู้มีสิทธิรับเงิน ได้แก่ สำนักงานประกันสังคม ส่วนราชการที่เป็นต้นสังกัดของผู้มีสิทธิรับเงิน และกรมบัญชีกลาง (สำหรับกรณีผู้มีสิทธิรับเงินที่เป็นผู้รับเบี้ยหวัดหรือผู้รับบำนาญ)

ลักษณะของเช็คช่วยชาติ

เช็คช่วยชาติ มีมูลค่า 2,000 บาท บรรจุข้อความ “เช็คช่วยชาติ ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจโลก” มีอายุการใช้งาน 180 วัน นับจากวันที่ระบุบนเช็ค ออกโดยธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) เป็นเช็คที่ระบุชื่อผู้มีสิทธิ และขีดคร่อม แต่ไม่ขีดชื่อผู้ถือ (account payee) เพื่อให้ผู้ประกอบการร้านค้าที่ประชาชนนำไปซื้อสินค้า สามารถนำไปขึ้นเงินได้ทุกสาขา โดยการสลักชื่อ 2 ครั้งด้านหลังเช็ค พร้อมเลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

เช็คช่วยชาติเพิ่ม GDP หรือไม่

เริ่มจากการวิเคราะห์โอกาสในการใช้จ่ายของประชาชน จากรายงานพฤติกรรมการใช้จ่ายเช็คช่วยชาติ 2,000 บาท ของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและหอการค้าไทย ซึ่งทำการสำรวจทั่วประเทศ จำนวน 1,047 ตัวอย่าง วันที่ 26-28 มีนาคม 2552 พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 32.73 จะใช้จ่ายทั้งหมดเต็มจำนวน กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 56.94 จะใช้จ่ายบางส่วนและเก็บออมบางส่วน และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10.33 จะเก็บออมทั้งหมด ส่วนพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินซื้อสินค้า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 18.14 จะใช้จ่ายเท่ากับมูลค่าเช็ครวมกับเงินส่วนตัวอีกส่วนหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 40.57 จะใช้จ่ายเท่ากับมูลค่าเช็ค ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 41.28 จะใช้จ่ายน้อยกว่ามูลค่าเช็คที่ได้รับ

ถึงแม้ ผู้ประกอบการการค้าปลีกทั้งดิสเคาน์ทรี ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ และร้านอาหาร ได้จัดแคมเปญจูงใจในการใช้เช็ค ทั้งการเพิ่มมูลค่าให้กับเช็คช่วยชาติ การทอนเป็นเงินสดเมื่อซื้อสินค้าไม่ครบ 2,000 บาท การแจกบัตรกำนัล คุปองส่วนลดต่างๆ ก็ตาม แต่ผู้บริโภคส่วนใหญ่จะนำเช็คไปเปลี่ยนเป็นเงินสดทันทีผ่านธนาคารกรุงเทพ ซึ่งตั้งหน่วยรับแลกเช็ค ณ จุดจ่ายเช็ค เพื่อความสะดวกในการใช้จ่าย และป้องกันการสูญหาย

หากพิจารณาจากรายได้ผู้ประกอบการแจ้งเสียภาษีมูลค่าเพิ่มในเดือนเมษายน 2552 พบว่า มีอัตราลดลงจากระดับเดียวกันของปีที่แล้ว ถึงร้อยละ 22.7 ต่อเนื่องจากเดือนมีนาคมที่ลดลงร้อยละ 19.0 แต่มีผู้ประกอบการใน 3 หมวดที่มีรายได้ขยายตัวเพิ่มขึ้น ได้แก่ หมวดการขายปลีกของห้างสรรพสินค้า และหมวดการขายปลีกของซูเปอร์มาร์เก็ต ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 10.6 และ 3.0 ตามลำดับ และหมวดภัตตาคารและสถานที่จำหน่ายอาหาร มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 19.0 แต่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเดือนมีนาคม 2552 รายได้ผู้ประกอบการแจ้งเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม มีอัตราการขยายตัวสูงถึงร้อยละ 19.5 ซึ่งบางส่วนอาจจะเป็นผลมาจากการใช้จ่ายจากเช็คช่วยชาติ ที่เริ่มแจกจ่ายในวันที่ 26 มีนาคม 2552 แต่อีกเหตุผลหนึ่งที่สำคัญ คือ เดือนเมษายน ปีนี้มีเหตุการณ์ความวุ่นวายทางการเมืองเกิดขึ้นทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ทำให้รัฐบาลประกาศให้เป็นวันหยุดราชการยาวนานกว่าปีก่อน ส่งผลให้ประชาชนทั่วไป ซึ่งรวมถึงผู้ที่ไม่ได้รับเช็คช่วยชาติมีการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้นทั้งในห้างสรรพสินค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต และภัตตาคารและสถานที่จำหน่ายอาหาร

ตารางที่ 3 โครงการการช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชนและบุคลากรภาครัฐ จำแนกตามหมวดค่าใช้จ่าย

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ	เงินอุดหนุน	งบประมาณรวม
โครงการการช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชนและบุคลากรภาครัฐ			
- งบกลาง	0.00	2,652.00	2,652.00
- สำนักงานประกันสังคม	40.69	16,277.63	16,318.32
รวม	40.69	18,929.63	18,970.32

ที่มา : สำนักงบประมาณ

งบประมาณโครงการช่วยเหลือค่าครองชีพประชาชนและบุคลากรภาครัฐ ซึ่งประกอบด้วยงบประมาณ 2 ส่วน ได้แก่ งบดำเนินงาน-หมวดค่าตอบแทน ใช้สอย และวัสดุ ซึ่งเป็นงบประมาณของสำนักงานประกันสังคม จำนวน 40.69 ล้านบาท งบประมาณส่วนนี้ เป็นรายจ่ายเพื่อการอุปโภคของรัฐบาล ซึ่งเมื่อมีการเบิกจ่าย ก็จะไปเพิ่ม GDP ทันที ส่วนที่สอง คือ งบเงินอุดหนุนจำนวน 18,929.63 ล้านบาท

ซึ่งเป็นงบกลางและงบประมาณของสำนักงานประกันสังคม จำนวน 2,652.00 และ 16,277.63 ล้านบาท ตามลำดับ ในส่วนที่เป็นงบเงินอุดหนุนนี้จะนำมาแจกจ่ายเป็นเช็คช่วยชาติ ซึ่งเป็นรายจ่ายรัฐบาลประเภทเงินโอน จะไม่เพิ่ม GDP ในทันที แต่จะไปเพิ่มอำนาจซื้อ หรือรายได้พึงจ่ายใช้สอยของประชาชนที่ได้รับเช็คช่วยชาติ ในภาวะปกติ หากประชาชนผู้ได้รับเช็คดังกล่าว นำไปจ่ายใช้สอย จะส่งผลให้รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนเพิ่มขึ้น ส่งผลกระทบไปยังภาคการผลิต และการลงทุน เพราะเมื่อมีการจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น ภาคการผลิตก็ต้องทำการผลิตมากขึ้น เพื่อตอบสนองการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ทำให้ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น และนำไปจ่ายใช้สอยเพิ่มขึ้น เป็นวัฏจักรต่อกันไป

การศึกษาถึงผลกระทบของการแจกเช็คช่วยชาติจะเพิ่ม GDP หรือไม่ โดยการใช้ Leontief Open Production Model วิเคราะห์จากตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิต ถึงความสัมพันธ์ระหว่างอุปสงค์และอุปทาน เนื่องจากสถานการณ์ปัจจุบัน ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในระบบเศรษฐกิจ สถานการณ์ทางการเมืองที่ไม่ค่อยแน่นอน ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อรายได้ในอนาคตของตนเอง ส่งผลให้เงินจากเช็คช่วยชาติมีการจ่ายใช้สอยในบางส่วน และบางส่วนมีการเก็บออมไว้ จากผลการสำรวจของมหาวิทยาลัยหอการค้าไทยและหอการค้าไทย ซึ่งทำการสำรวจทั่วประเทศ จำนวนเพียง 1,047 ตัวอย่าง และยังไม่มีการสำรวจขนาดใหญ่ ฉะนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงมีข้อสมมติฐานว่า ผู้ที่ได้รับเช็คช่วยชาติ จะนำเงินไปใช้จ่ายร้อยละ 90 ส่วนอีกร้อยละ 10 จะเก็บเป็นเงินออม

ดังนั้น จากเงินงบประมาณ หมวดเงินอุดหนุนในโครงการเช็คช่วยชาติ จำนวน 18,929.63 ล้านบาท หากรัฐบาลสามารถจ่ายเช็คให้กับผู้ที่มีสิทธิได้รับครบตามจำนวนวงเงินงบประมาณดังกล่าว เงินที่ประชาชนผู้ได้รับเช็คช่วยชาติจะนำไปใช้จ่ายทั้งสิ้น 17,036.67 ล้านบาท ส่วนที่เหลือเก็บเป็นเงินออมไว้จำนวน 1,892.96 ล้านบาท ซึ่งเงิน 17,036.67 ล้านบาทที่ประชาชนสามารถนำมาจ่ายใช้สอยดังกล่าว เมื่อเทียบกับมูลค่าการบริโภคของครัวเรือนโดยรวมของประเทศ ซึ่งมีมูลค่าประมาณ 4.99 ล้านล้านบาทต่อปี จะมีน้ำหนักเท่ากับร้อยละ 0.34 หรือหากจะเทียบกับความสามารถในการผลิตสินค้าและบริการโดยรวมของประเทศ จะเท่ากับร้อยละ 0.19 ของ GDP นั่นเอง

อย่างไรก็ตาม ในการคำนวณ GDP ทางด้านการผลิต หากนับเฉพาะในช่วงแรกที่ประชาชนนำเงิน 17,036.67 ล้านบาทมาซื้อสินค้าสำเร็จรูปในท้องตลาดจะก่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มในขั้นต้น 5,123.60 ล้านบาท

แต่หากคำนวณย้อนขึ้นไปตามห่วงโซการผลิต ซึ่งในกระบวนการผลิตสินค้าแต่ละชนิด ผู้ประกอบการต้องใช้วัตถุดิบในรูปสินค้าหรือบริการมาประกอบเป็นสินค้าของตนเอง จะเกิดความต้องการสินค้าวัตถุดิบขยายวงออกไป ส่งผลให้มูลค่าเพิ่มที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องไปนั้นจะเท่ากับ 17,036.67 ล้านบาท ซึ่งหมายถึงรายได้ที่เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจโดยรวมเท่ากับ 22,160.27 ล้านบาท ทั้งนี้ยังไม่นับผลข้างเคียงที่เกิดจากการใช้จ่ายของภาคครัวเรือนที่อาจปรับตัวดีขึ้นเนื่องจากประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลที่มีนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจที่ชัดเจนขึ้น

ในส่วนของมูลค่าเพิ่ม 22,160.27 ล้านบาทนี้ในการวัด GDP จะต้องคำนวณเป็นมูลค่า ณ ราคาคงที่ ทั้งนี้เพื่อวัดความสามารถในการผลิตของประเทศที่แท้จริงว่าในแต่ละปีเพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละเท่าใด โดยใช้ราคาปี 2531 เป็นค่าฐาน โดยคาดการณ์ว่า ระดับราคาปี 2552 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.06 ซึ่งผลที่ได้จากการคำนวณปรับค่าแล้วคือ 10,423.46 ล้านบาท เมื่อนำมูลค่านี้ไปรวมใน GDP ปี 2552 แล้ว ในส่วนของเงินจากโครงการเช็คช่วยชาติ จะส่งผลให้อัตราการขยายตัวของ GDP เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 0.24 ส่งผลให้เศรษฐกิจ ปี 2552 ที่คาดการณ์ว่าจะหดตัวร้อยละ 3.50 ถึง 2.50 นั้น หดตัวเหลือร้อยละ 3.26 ถึง 2.26

บทสรุป

โครงการเช็คช่วยชาติ ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจโลก เป็นความหวังของรัฐบาลที่จะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจของประเทศในขณะนี้ ซึ่งภายหลังจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลก ส่งผลกระทบต่อการส่งออกสินค้าและบริการและการลงทุนของประเทศไทย ที่เป็นตัวจักรสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจหดตัวอย่างรุนแรง แม้ว่าโครงการเช็คช่วยชาติจะมีมูลค่าไม่สูงนัก แต่ก็มีส่วนกระตุ้นการบริโภคภายในประเทศให้กระเตื้องขึ้น และมีส่วนช่วยบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนในระดับล่างและพยุหให้ภาคการผลิตยังคงดำเนินการต่อไปได้ อย่างไรก็ตามโครงการนี้สามารถช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจในระยะสั้นเท่านั้น เพราะเป็นการจ่ายเงินโอนให้ประชาชนเพียงครั้งเดียว ประเด็นสำคัญคือ ทำอย่างไรที่จะสร้างรายได้ในระบบเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น รัฐบาลจึงออกนโยบายระยะปานกลางและระยะยาว ภายใต้แผนการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะที่ 2 หรือที่รู้จักกันในชื่อ ปฏิบัติการไทยเข้มแข็งปี 2553-2555 เพื่อเพิ่มแรงกระตุ้นให้กับระบบเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง และรองรับผลกระทบจากการหดตัวของภาวะเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยเน้นการลงทุนที่สำคัญ

และจำเป็น ทั้งการลงทุนโดยรัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ ซึ่งจะส่งผลต่อการลงทุนภาคเอกชน การจ้างงาน การบริโภค และส่งผลต่อภาคการผลิตโดยรวม ถ้าหากรัฐบาลสามารถเร่งดำเนินการให้เกิดขึ้นภายในไตรมาสสุดท้ายของปี 2552 ตามที่กำหนดไว้ เชื่อว่าเศรษฐกิจไทยจะไม่หดตัวมากอย่างที่คาดการณ์ไว้ และน่าจะฟื้นตัวได้ตั้งแต่ไตรมาสที่ 4 ปี 2552 เป็นต้นไป

หมายเหตุ

“รู้จักบัญชีไทย” จัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ข้อมูลทางเศรษฐกิจที่อิงกรอบแนวคิดหลักจากสถิติบัญชีประชาชาติของประเทศไทย รวมทั้งการค้นคว้าจากเอกสารวิชาการ บทความที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ และเป็นการวิเคราะห์หรือแสดงความเห็นในเชิงวิชาการเท่านั้น